

A

282
—
XII.
—

Lagy István
levelei

Marosvásárhely, 1941, február 8.

Kedves Barátom,

a mai postával levelet kaptam az Ujságtól, amit mellékelve elküldök Neked. Külön is megkérlek - bár erről már irtam Balogh Edgárnak, - légy szives postafordultával juttass el Oltyánok unokái című művekből két példányt Róna Ödön igazgató urnak, Budapest, VI, Aradi ucca 8, Ujság kiadóhivatala. De ezt okvetlenül! Azonkívül gondoskodj arról, hogy Szencei Korom és Korona című könyvekből is postára adjanak a fentebbi címre két példányt, ha ennyi nincsen, egyet legalább.

A Béta könyvkiadó most kezdett működésbe decemberben, eddig Földi Mihálynak és Prokoshnak egy könyvét adta ki. Amint a mellékelt levélből is látod, szeretnék belterjes kapcsolatot kiépíteni olyan erdélyiekkel, akik nem estek lelki áldozatául a kurzusnak. Üljetek össze páran, akiket érdekel a dolog s beszéljétek meg. Én a magam részéről írok nekik egy nagyobb regényt s nagyon szeretném, ha csoportosan jelenhetnének meg a Béta kiadásában. Össze kell tartanunk, mert külön-külön eltaposnak minket. Én Szenceire és Szabédira is gondoltam rajtad kívül. Természetesen Asztalos is jó volna, ha jöhetne, de gondolom, hogy ő le van stoppolva a Révainál.

Kérlek, hogy engem postafordultával értesíts arról, hogy kikre számíthatok Kolozsvárról regényeket illetőleg, ki mit dolgozik és mikorra lesz kész vele. Ez azért sürgős, mert Róna igazgató a napokban felkeres engem Vásárhelyen és szeretnék referálni neki a lehetőségekről. Szencei címét is irdd meg nekem. Hangsúlyozni kívánom, hogy a Bétánál nem fordulhat elő az, ami a legutóbb legtöbb kísérletező pesti kiadónál, tudniillik, hogy pár kiadvány után megfullad, mert ez az Ujság leányvállalata és teljesen biztos anyagi lábakon jár.

Megjelent dolgaitokra tisztán tájékozódás szempontjából van szükség, a képességeket akarják látni. Főleg a terjedelmes regényeket vadásszák, de szívesen vesznek 12-14 ivest is.

Még egyszer kérlek: ne felejtse a könyveket elküldeni Rónának s ne késsél a nekem adandó válasszal. A mellékelt levelet is visszavárom:

Ülél:

Kovács Gyula

„SZABAD SZÓ“

ORSZÁGOS POLITIKAI NÉPLAP

BUDAPEST,

IV., MUZEUM-KÖRUT 15. III. EM.

TELEFON: 18-76-79.

Kiadja a „SZABAD SZÓ“ lapkiadó kft.

FŐSZERKESZTŐ:

BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE

BUDAPEST, 1941. FEBRUÁR 12.

KEDVES BARÁTOM!

NAGYON ÖRÜLÜNK, VALAHÁNYSZOR KÉZIRATOT KAPUNK TŐLED,
S HIDD EL MI AZT SZERETNÉNK, HA VALAMENNYI MEGJELENHETNE A SZABAD SZÓBAN, DE SOKSZOR EZT RAJTUNK KIVÜLÁLLÓ HATALMAK NEM ENGEDIK. LEGUTÓBBI KÉZIRATODAT, MELYBEN A ZÁSZLÓKAT VÁROD, MAGAD S MÉG NAGYON SOK MÁS MAGYARRAL EGYÜTT, A CENZURA ELEJÉTŐL VÉGIG TÖRÖLTE. BIZONYITÉKUL MEGKÜLDÖM A KISZEDETT KÉZIRATOT. ARRA KÉRLEK, HOGY NE MUTASD MEG SENKINEK, MERT NEKÜNK KELLEMETLENSÉGÜNK SZÁRMAZHATIK BELŐLE. SAJNOS, MI IS IGY BIRKÓZUNK A CENZURÁVAL, DE NEM KESERIT EL BENNÜNKET A MAI HELYZET, MERT ARRA GONDOLUNK, HOGY EGYSZER UGYIS MÁSKÉNT LESZ A, AKKOR SZABADON CSELEKEDHETÜNK NÉPÜNKÉRT. NAGYON KÉRLEK, HOGY TÉGED SE KESERITSEN EL AZ, HA NÉHA NEM JELENHETIK MEG A CIKKED: MI TOVÁBBRA IS SZERETETTEL VÁRJUK MINDEN IRÁSODAT ÉS KÉRÜNK, HOGY A MEGJELENÉSI LEHETŐSÉGEK HATÁRÁN BELÜL UGY IRDD MEG, HOGY ANNAK ÉLE IS LEGYEN, DE UGYANAKKOR POLITIKUSAN ELKERÜLI A CENZURA TÖRLÉSÉT. MA IGY KELL DOLGOZNUNK.

BARÁTSÁGGAL KÖSZÖNT:

Kovács Imre

BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE

Budapest, 1941. március 5.

I. Szent János-tér 1/a.
Telefon: 153-486

Igen tisztelt Uram!

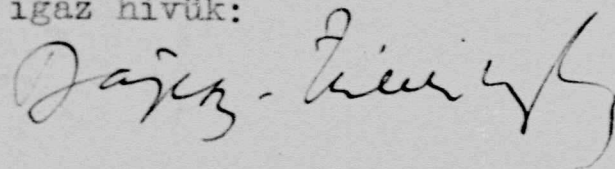
Szives elnézésüket kérem, hogy csak most válaszolok. Betegeskedtem egészen mostanáig, heteken át s így nem juthattam el a külügyminiszter urhoz ebben az ügyben, csupán irtam neki, megkérvén, hogy valamiképen értesítsen, mi van az Oroszországból jövő, vagy már megérkezett zászlókkal. A napokban talán módom lesz rá, hogy élőszóval is beszélhessek vele, ez ügyben is. Mily helyt tudok valamit, azonnal értesítést küldök.

Nagyon meghatott a bizalom, mellyel hozzám is fordultak. Irtam is egy cikket a Független Magyarországra, amelyet mellékelek. Egyben küldök a F.M. kiadóhivatalából ebből a számból több példányt is az Ön címére.

Magam is azon a véleményen vagyok, hogy óriási nagy nemzeti ünnep keretében kellene fogadni a zászlók hazatérését, akár szimbolikusan is, ha már megérkeztek volna. Olyan ünnepséggel kellene ezeket a zászlókat fogadni, mint valamikor Rákóczi Ferenc tetemeinek hazatérését.

Még egyszer nagyon köszönöm hozzám való bizalmukat s legyenek meggyőződve róla, hogy levelük csak fokozta bennem az igyekezetet a magyar dolgozó néptömegek belső szabadságharcának szolgálatára. Egyben megküldöm 1930-ban megjelent "Nemzeti Radikalizmus" ^{szövege} politikai programomat, valamint - néhány példányban - "Egyetlen út a magyar paraszt" című munkámat.

Magyar testvéri kézzsoritással igaz hívük:

Tekintetes
Nagy István urnak,
Kolozsvár
IV. Pálffy János-u 11.

BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE

Budapest, 19 41. március 27.

I. Szent János-tér 1/a.
Telefon: 153-486

Igen tisztelt Uram!

Szives elnézését kérem, hogy csak most közlöm Önnel a mellékelt levelet másolatban, melyet Bárdossy külügyminiszter urtól még március 15-e előtt kaptam. Bizony illetet volna azonnal közölni Önnel, de a napokban megküldendő könyvem s az azzal járó aggodalmak, az igen gyors korrektúra s egyéb munkák bizony zökkenőt okoztak levelezésemben. S mivel amugy is március 15-re vonatkozólag nemleges volt a külügyminiszter válasza, gondoltam, lényeges mulasztást nem követek el az értesítés elhalasztásával, hiszen amugy sem érkezhettek meg idejében a 48-as zászlók.

Legutóbbi levele nekem is nagy keserőséget okozott. Szerettem volna leadni lapomban, - ha volna lapom. Azóta megváltam a Független Magyarországtól s ma már csak egy kis parasztlapnak a szerkesztője vagyok, a Szabad Szónak, amely olyan kis terjedelmű, hogy komolyabb publicisztikát már emiatt sem bírhat el. Gondolom, hogy a MórícZ Zsigmond Kelet Népeben lehetne még közölni utólag esetleg az Ön megrendítő levelét, vagy annak legalább fontosabb részleteit. Majd megpróbálom.

Ebből a levélből azt is látom, kivel van dolgom, de azt is, mennyire igazam volt Bethlen előadásának kritikájában s azt is, milyen tragikus dolog ezekben a nehéz időkben, ~~xxx~~ a magyarságnak épen azt a két legértékesebb törzset látni félreállítva, amelyre igazán magyar politikát, igazán magyar nemzetet, igazán magyar államot és igazán magyar kulturát lehetne építeni: a parasztságot és a munkásságot. Itt állunk egy szörnyű idegen nyomással szemben tehetetlenül, mert nincsen tömegelő, amely a nyomást visszautasítani tudná. Irigykedve nézek derék délszláv szomszédainkra, akik lám épen azoknak a hatalmas tömegelőeknek öntudatos, éber és áldozatra kész föllépésével tudnak nyomatókat és szint és presztizst adni és szárnyakat és jövőt: a maguk mélyről fakadó népi és nemzeti politikájának. Hol voltunk mi valaha öntudatosságban és kiállókészségben e derék szerbek fölötte, hosszú évszázadok során! És hova csusztunk ~~mi~~ le e félévszázad alatt? Holott hiszen tehetségben, még nyers katonai készségekben is inkább fölöttük, mint alattuk álltunk mindig. De őket a mult század ~~évek~~ közepe óta szabadság

szelleme és intézményei nevelték, minket.....Hogy minket mi minden torzított el, azt nehéz volna ebben a rövid levélben elmondani. Ők tudtak szelektálni, nálunk most is a legszörnyűbb kontraszelekció van, műveltség, tehetség, magyarság: értéktelen holmi az érvényesülés terén. S olyan "nacionalizmus" terjeszkedik és terjeszkedik, amely nemcsak nem érti a mi 48-unkat, hanem gyűlöli azt és nem Rákóczi, Kossuth eszméiből és emlékéből táplálkozik hanem a Kollonicséból és a Haynauéból s a szabadságharcosok helyett a "muszkavezetők" örökébe kíván lépni, idegen hatalmak hódításának készít szállást s közben jó magyarok, tiszta magyarok és tiszta emberek multjában bogarászik, hogy igaz, lelkes, értékes s az áldozatoktól sohasem huzódozó férfiakat tudjon ki a nemzeti közösségből.

Nem jó folytatni ezt a gondolatmenetet, mert bennem is megmozdul a tiszai lázadó. Arra szeretném Önöket kérni, hogy e nehéz időkben tegyék félre jogos sérelmeiket, keserűségüket s keressük az utját - módját a jómagyarok eszmei találkozásának. Önök még csak pár hónapja szűrölik a csonka magyar élet régebből eredő keserűségeinek poharát, mi már husz esztendeje. Nekem volt egy gyönyörű pártom, a Nemzeti Radikális Párt, amelyben külön, önálló szervezetet adtam a munkásságnak, a parasztságnak és a polgárságnak, a legkiválóbb magyar írók s olyan szellemi erők alkották az én táborom elitjét, amilyen sem azelőtt, sem azóta nem feszítette egy nagyjövőjű ellenzéki párt vitorláját. Elgáncsoltak, letapostak, kiirtottak a magyar országgyűlésből, magyar csendőrök bilincsbe vertek, mert nem voltam hajlandó Tarpán szétkergetni a magam szavával a Himnuszt éneklő tömeget, s mert szembeállottam a hivatali és csendőri erőszakoskodással. És mégis tovább csinálom a magam dolgát, ahogyan lehet, amilyen eszközökkel lehet, ha kicsiben, hát kicsiben, ha csak tollal, akkor tollal és ha kicsorbitott tollal, hát azzal. Kicsorbitott tollal irtam, természetesen, a mai cenzurás világban, azt a könyvem is, melyet Önnek, hozzám intézett levele viszonzásául elküldök. Viszont egy bizonyos bizakodásra szeretném Önöket is hangolni egy férfiu irányában, aki, higgyék el nekem, szinte a maga vállán tartja a magyar sorsot s ez a mi Kormányzónk. Isten tudja hol volna ma Magyarország, micsoda jóvátehetetlen kalandokba sodródva, ha ez a nagy tengerész a maga egészséges ösztöneivel nem tartaná szilárdan kezében a kormányrudat. A miniszterelnöknek ellenzéke vagyok szociális vonatkozásokban, de el kell ismernem, hogy ^{ezért} gerincesen és magyar hűséggel teljesíti kötelességét.

Azt irta levelében, hogy ne csodálkozzunk rajta, ha a magyar munkásság nem bizik senkiben önmagán kívül és minduntalan visszahuzódik a maga osztálykereteibe. Ezen részben nem csodálkozom, másfelől van ebben jó is, nemcsak rossz. Mindig azt tartottam, hogy az új nemzeti harmóniát nem az

BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE

Budapest, 19
I., Szent János-tér 1/a.
Telefon: 153-486

osztálykeretek lerombolásával, hanem a jól kiépített osztályautonómiák fölé boltozott felsőbb nemzeti összefogással kell megalkotni. S ebben a tökéletesebb és felsőbbrendű nemzeti politikában szerintem mérhetetlen szerep vár a szocialista nevelésben részesült munkásságra, a parasztság és a középosztály színe-jáva mellett, *és vele elötül.*

Ezzel befejezem nagyon is hosszúra nyult leveletem. Ha Kolozsvárra megyek, okvetlenül értesíteni fogom, hogy élőszóval is beszélgethessünk. Ha pedig Ön vagy elvbarátai közül valaki jönne Budapestre, kérem, tiszteljenek meg engem látogatásukkal.

Addig is a legszívélyesebben és őszinte együttérzéssel köszönti

híve:

Bajcsy-Zsilinszky

U.i.E levél aláírása után olvason nagy örömmel cikkét a Szabad Szóban. Lám, kis helyen is meg lehetett írni a dolgot, ámbar tartok tőle, hogy Simándy megrövidítette. Már be volt boritékozva a levél, de kibontottam, hogy ezt az utóiratot megírjam. Nagy örömmre szolgálna, ha máskor is szíves volna írni a Szabad Szóba. Persze nem olyan ez a lap, amilyennek szeretném. Tul kicsi a terjedelme és tulságosan kis igényűvé nevelődött korábbi évtizedek során a közönsége. De nekem mindig kedves gondolatom volt, hogy valamiképen egyengessük az öntudatosabb összefogás utját a parasztság és munkásság között, úgy, hogy valósággal kapóra jönnék nekem, ha volna valaki, aki egy kicsit a munkásság hangját is megszólaltatná a Szabad Szóban és épen olyan kitűnő író, mint Ön. Valósággal kuttattam lapom számára valaki után, aki ezt a feladatot időnként teljesítené, Millock Sándorra gondoltam, de valahogy azzal az én embereim nem tudtak kapcsolatot teremteni, aztán van nekem egy régi kitűnő vasesztergályos emberem, régi pártomnak lelkes tagja, aki írni is tud, de ez meg mindig tulságosan elméleti vezércikkeket ír. Most örömmel olvason az Ön cikkét és szeretném, ha a lappal és velem is továbbra is kapcsolatban maradna.

Tekintetes
Nagy István urnak,
Kolozsvár

A multkor az Ország Utja szerkesztője, Barankovics István, nagy elismeréssel és szeretettel nyilatkozott Önről előttem.

Megkérném még valamire. Volna szives szólni Balogh Edgárnak, hogy én nagyon meleg levél kíséretében irtam a belügyminiszternek még tegnap az ő névmagyarosítási ügyében, kérvényét közvetlenül a miniszter urhoz küldöttem s egyben azt is kértem, hogy szombaton élőszóval is beszélhessek vele. Így remélem, hogy holnap meg tudom ismételni élőszóval előtte Balogh Edgár kérését. Jócsik Lajos a napokban idetelefonált és további információt is adott arról, hogy miért sürgős ez a névmagyarosítási ügy Balogh számára. Neki is üdvözléteket küldöm.

B. Z. S.

Magyar Élet
Kiadó: Tulykossánszki
Léle 1942. évi

Chrom. 1942.

Kedves Öst!

Ma hajnalban nem tudtam elaludni a nagy
hosszútartamú álom miatt.

Kellhetett hirtelen a nemiség.

A Népmunkások négyes megjelölt a címben.

Ma tudom, megfoghatatlan - e nagy az esélyt növegy-
fel jött, mindenestre is nem jól van, ahogy van.
Élőnör is ilyen természetű ciklusok közt a Népmunkások
sennire este nem lehet volna ritka megjelenni.
Aztán nehezebb, nehébb is az egész megjelenni. Nem is
tudod, hogy ellenségeink, akik éppen ellenségeink nélkül is,
mint nekem, megjöttünk hirtelen most ezt a címet
ellenpompagazdászok. Megjött a bankban is, ahol a
nagy "hosszú" hitelkereslettel igyekeztek, a feleség
örvénylet tartották. A fiúk is azonos - nagyon jóval, hogy
mi ez. Ez nem azt jelenti, hogy nem voltak biztosítva,
de nem egy vélték nem az ellenségek között, hanem
megjelenni. Milyen te bevételek, és az azt követően,
hogy inkább egy megjelölt ismételt adtak a négy
árvaként is a hányad a bankok, minden szöveg
hitelesítést ^{elér} tartás. De azt sem kellett felismerem, hanem
is hányad, a legjellemzőbbet bevételek is
már a nagy ista veled.

Mindenestre hirtelen volna a letöltés az ellenes
szó hirtelen minden eljegyzést, legjellemzőbb az újított
hővételekkel.

Megjött az új esély: ne téliünk feltét a nacionalizmus.

A hányad hirtelen, de a Kádári megjelölt
megjött az új esélyt vissza a gazdaság. A feltétlenül
hitelesítést, a hitelesítést. A feltétlenül hitelesítést
a megjelölt 1200 feltét.

Igy, mi hisz az új esélyt - e a bevételek?

Kérlek bevételek... M. D. D. D.

János

IRODALMI, MŰVÉSZETI, TUDOMÁNYOS ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP *
FŐSZERKESZTŐ: ZILAHY LAJOS
FELELŐS SZERKESZTŐ: KÁLLAY MIKLÓS
MEGJELENIK MINDEN HÉTEN KEDDEN * SZERKESZTŐSÉGI ÓRÁK KEDDEN ÉS PÉNTEKEN
D. E. 12-1 ÓRÁIG * BUDAPEST, ATHENAEUM, VII., ERZSÉBET-KÖRÚT 7. * TELEFON: 234-260

Nagyságos

BUDAPEST, 1942. július 12.

Nagy István író urnak,
Kolozsvár.

Kedves Barátom!

A vizek testvérisége című elbeszélésemet július 15.-i számunkban hozom.

Sajnálattal kell azonban visszaküldenem "Regény helyett" című remek novelládat. Mindenben egyetértek veled, szempontjait humanusnak és magyarnak tartom, de nem hiszem, hogy már elérkezett volna az idő a szemek felnyitására. Várjunk még vele négy-öt hónapig. Wgy csomó támadást kapnánk, hogy a zsidótörvény ellen lazítunk - különben a cenzurabizottságnál lévő egyik barátunk is ezt a tanácsot adta.

Várjuk 20-30 gépirt oldal terjedelmű kisregényedet.

Igaz barátsággal

szerkesztőség
Kállay Miklós

Kedves Pista!

A cikkekhez nem tudok levegőre hozni semmi.
Ez a társaság mindig. Megjegyzhetem viszont, hogy helytelen
magatartás a kutatókémény. Különösen ha hang is belőlük
ja hogy nála irányítgatás, zűrzavar nem köztük. Ittélában:
a nyilvánosság bizonyos értelemben végtelenül követhető és
felelős, hogy azért mert elkerülendők egymásnak, azért
úgy nem szabadnak meg egymást. Tevének adnak fele-
leteknek és felelet, nem is Tevének válaszolnak
el kagától, hanem önmagától önmagától. - Különben
innen is úgy látom hogy a régi bátorság kö van most is a
nahrudonok között a vita nem is nem köztük. - He-
lyesebbek last-kam volna, ha azt írja meg, amit ú-
tszó bejelölésünk alkalmával felelték. Ez emke-
tám volt. Kikései kéretek - emlékeztek! - a szede-
ket működtetnek nemzeti öngyógyításra és helyes - az
áldatlan tölés miatt! - belekavartak egy olyan plü-
leki próba futakosba, amit még Erdősi Lajos is las-
sa utól könnyen intétt be a helyes utba!

Ez a bejelölés itt azokat, akiket a szede-
ben. Ezért csak kérem: legyen több kérés az önmagára.

A Bartha kislós társaságára én nem is un-
dok. Iohéz a nemhez, nem kérését nem is felel-
teletől vagy a szede. Csak ez a gondom: én most
itt a művek kijötték a szede ism. kagától: ne
közösködjünk a szede - még a kagától se-
atit faj: elvük.

Ne felelősek a szede: más megvan a
forma. Van kiadása. Van de ahol relative meg-
lehet az akadálya. (Abból a szabadság dicső-
ség, ami ben rége lehet mag ism. kagától ma
10. szm. a keszben - valójuk te!) Örize ost.

REGGELI

KIS UJSÁG

Telefon: 120-724.

esti **KIS UJSÁG**

Telefon: 120-726.

Budapest, 194 2.nov.26.
VI., ARADI-U. 8.

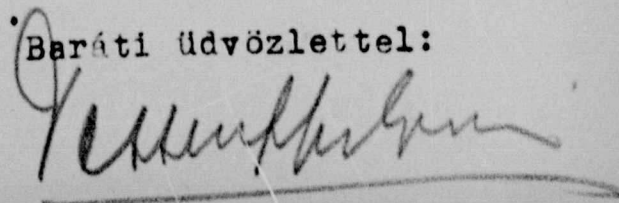
Kedves Barátom !

A Magyar Parasztszövetségben folytatott eszmecsereink értelmében megindítom címedre a Kis Ujság reggeli és esti kiadását azzal a kéréssel, hogy szíveskedj lapunkat szemeltartva alkalomadtán a parasztság kérdéseihez a munkásság szempontjaiból hozzászólni. Megbeszéltem Balogh Edgárral, hogy máris folytasson Veled megbeszélést s interju formájában közvetítse véleményedet a parasztság és a munkásság közelebbszólatalának lehetőségeiről.

Szivesen várjuk szépirodalmi írásaidat is.

Baráti üdvözlettel:

Nagyságos
Nagy István urnak, író,
Kolozsvár. Pálffy János u.17.

NÉPSZAVA

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT
KÖZPONTI KÖZLÖNYE

SZERKESZTŐSÉG

TELEFÓN: 130-330, 130-331

Budapest, 1942. december 1.
VIII. CONTI UCCA 4

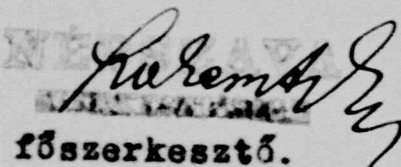
TISZTELT ELVTÁRS!

A Népszava karácsonyi száma ezuttal is elsősorban azokkal a központi problémákkal akar foglalkozni, amelyeknek a megoldásán és a megoldás módján mulik az ország fejlődésének és önállóságának további utja. Ennek során az alábbi kérdéssel fordulunk közéletünk több vezető személyiségéhez:

Milyen felkészülésre, összefogásra és társadalmi munkára van szükség ahhoz, hogy a háboru után Magyarország újabb gazdasági, politikai és kulturális fejlődés útjára léphessen a nemzeti önállóság és függetlenség biztosítékaival?

Nagyon örülnénk, ha a fenti kérdésben Elvtárs is kifejtené röviden, mintegy 1/2-3/4 hasábon az álláspontját és azt hozzánk posta útján eljuttatná.

Elvtársi üdvözlettel:

főszerkesztő.

Marosvásárhely, 943. I. 28.

Zrínyi tér 14.

Kedves Öcsém!

A 73 év bátortásra szorul; megkaptam s ílvéle. A nyugdíjas állapot időt is mádot is old arra, hogy figyelemmel kísérjem a világ ingadorását, mégsem tudtam a Népszavában megjelent írásáról; harmadik napja kerestetem a jan. 17. számot. Amit munkásságáról tudok, az a Csillagban és a Szabad Szóban érkezt.

Egyen értet köszönettel is, de a vizoutszolgalat jogát fentartva, kérem újabb és legújabb köteteket - leányom (Simó Anka) címére, hogy a könyv- és levelezésről elfoglaltságom könnyítsünk. Tudom (nem értem, hanem tudom), hogy - még ha átbujtak is a cenzuráló - erék a művek az én társadalomtudományi és körgazdasági alapomat (az esztetikáról nem is beszélve) nem akarják és nem fogják meggingatni.

Önök pedig ma is belátható ideig nincs más kötelessége, mint szemüveget adni mindnyájunknak, akik esetleg még vakon keresgélnek a magyarül olvasók emberibb jövőjéhez vezető utat.

Szíves barátságokkal:

Simóné

Theodorus Rosta!

1943 jan. 17

Pár meglehetlenül nagy számú levelet, sőt most sok a dol-
gom, most a napokban len a fiam esküvője, mégis, ha he-
nyeznem is, írlek neked.

1. Megeshetik, hogy az irodalomportolási tár követelménye-
képű, a nyakadba hull egy meggdíj. Azt hiszem tudni róla,
hogy a róla Baumgarten díj ellen most eszre vit alapításig
is kismúl. Az egyiknek ma van az alábbi ülése, a másik
a Horthy István meggdíj, ahoss a Magyar Ut igazság kultúr-
minisztérium előtt van, de valószínű, hogy es is meggdíj.
Nos, csak azért írok, hogy tudod az én állásportomat az es-
leges díjával szemben, meggdíj az eszre meggdíj
hogy én pozitívkedő és pozitív problémák tetelgés, csak
azért, hogy más irókat megsegíthessék. Én hát neked
megírom, hogy én szem meggdíj az eszre, de o. Baum-
garten díjat szem meggdíj most már el. Elvileg is
ellenes vagyok minden díjával, mert az eszre meggdíj az
irodalom. Az irókra való pozitív szem meggdíj
is lehetnek, (pl. meggdíj az eszre, meggdíj az eszre
még közzefogott, közzefogott az eszre sth. sth.)
de most már az eszre a meggdíj az eszre ellen-alapít-
ványok között van az eszre csak a meggdíj: meggdíj
dolga eszre, ha elfogadja a meggdíj az eszre.

Tudom, hogy neked közzefogott, most van meggdíj
az eszre meggdíj, hogy meggdíj az eszre, hiszem
eszre meggdíj, meggdíj, hogy te se meggdíj el. Nos, én
szem eszre meggdíj az eszre, ha elfogadja is, is meggdíj az eszre
szem meggdíj, ha meggdíj az eszre meggdíj az eszre ho-
son, hogy én meggdíj az eszre meggdíj az eszre meggdíj.
közzefogott az eszre az eszre meggdíj az eszre meggdíj,
meggdíj.

2. Piishti tympäsi, hossa a jöniö hita jöni on Oltyanob a Siikentua.
 dönel egyptt. hoi ot hikkem mepleuskot a epin uollolat de
 shossija, most allitotte it or epinet besyepis firetisve so ösiöne
 20,000 pempö alassijot firtett hi. Sotain koräcomy elöth woy
 7-8 künge maschik is kormadik kiädasät horta hi. (Dorus
 Uvich, Mineth, Siika, Lomugi; 3 Venes künge; Berg sth.)

Ein Holosunir öta nun uoltanu selhol is nun is meggel eppelöve.
 Teleleh a kumence melleth. Fajnah a rennias tapok.

3. A lillafireidi dalgokroil magainleivilbäl amigit tudok, hoss butal
 polytata öi irikkal uale äinejönetilehet minuden löreep han
 eppnet. Lagne nun is hie tek, nun is tudtom röla. Alahitot.
 tok ug allando irodaluni hieokpäot, mindeuti kenne nun,
 crab mekun nun nöltok röla. Dorus is ot nun. Hoss
 oirt nun nöltok - e most tövel lahak voss nivi ok bäl nun
 tudom. Tannasi miy mensile lahik, ot tudom. A elikinitö is -
 tekerletre minidig liirtok. Hoss most or utovistal shomah - e hi -
 nichii, ot nun tudom, most or hie woyos, hoss nun nunniik
 kel, jilörai esepis miatt. Eröit nun inok töbilet: gon -
 daly, amitt akoss.

4. Mineth L. elleni cikkuot elvittetnek tuotom. hiey kelleth
 mahia woini a cikke vägit. Fy miy a hie utkerö cikkuhlen
 mey, firtet hiey a not, hoss te maschik abul.

Minethin hie is hiey telenuk inun a cikke hanggät. Er
 dypofeh hang, minit anulyen teiget demuncialtak a nyä -
 ron. Hiaka voss itelunily N. L. jölöth elleni a hieidilen
ta most ualehan jölöil voss! - ha unlenily is iöi lay abul
 moradsu. Amuk or igoviy mek, amitt eluondtal minis
 süksije voss hoss N. L. tudoi minvalta fletit puyoloidy, se
 voss, hoss hietriglussund a jöhisremii vägit, se voss, hoss demun -
ciöld a nunhörsaj elöth minit eluensijot. Amul is inhalle
 most miy nun läted hova foy hilyukaduni.

Räädasul miy eger rinletkerdischken minis is igarad
 ot a tannult nunhörsajot amitt N. L. emlit, igemis te is
 mequeted, ei is, is or epin sutaly tudatos nunhörsaj.
 minit nyawalyos, lapito, ssmok hieyotyarsapot. ^{crabvoss minit a nelypatispölygörräpöt.} A elleni a
 nunniikun crab ug töy. e hiechlesij or ipori itelenuken uett

isteleisjei munkós.

De nem akorok en a vitáka beleszól-
ni, csak megakortam jegyezni, hogy a nem
vita, nem kiválat, hanem támadás iré
dolat. Szami erpam leant, or or, hogy nem
or irók, nem a Minth k. va is fujjalo
isteleisjei clott nem tudod benosni ort
a gyamat, hogy aris rohanu most neki
N. L. nek, hogy a nyarom roid hullt
gyamatot tovishadot is hurelgya
kerdethez munkos ontudatnak, vagy
ami nagy eruel is rovalak, a
Minth k. - + eddig is ilyen hany-
nemben támadó tehetetlen alirok-
nek, meg a Salfu Gyulak reakcio
tarsisjanak.

Tovittlen, ha triggilogusan, a rossista
koigazolasiptan is raeiolopia egyseu igor-
sigit olvasod ra, akkor az unmerek
zapot, de hotelesyed is. konban ironok
ivot demunialui nem szabad. Amit
Erdelyi unial ollyenel a mosik al-
dol jeli, ort te is elitiled, nos mi len
a nellemi szabadriggal, a hutois

is gondolkorús makedrópárol ha
 a isit újrában s hová pörtyögőben
 támadják, ahol ő nem valószínűtlen s
 kiölőben is lehetetlen valószínű. Lina
 nyugom lévén, már te is a nyugodt bö-
 rű társulatod, hogy minél van s is
 a érdemű nem egyik minit is, hogy a
 zavar viduésnik s is tról meg" a Nimitth
 L. hősieségi könyv, lesemma újabb tápot
 kap, most a hit mindent támad, ammel
 csak igora lehet, a feltételül eredeti
 gondolkorús.

Teme, nem dül öme a világot, val leant me.
 fene, hogy te a meielista is, amlely is is ilag
 alulvordtöl es olyan vitáiban, amely leant
 tudományosan igazad lehetne, most hisz
 egyebjatek trista helyetét teremteni a ta-
 mult munkórip" is " humorok oldad " del-
 pákam.

Ne bizonyodj hogy ilyen öminte vogyok, de er
 egy érem kötelező. Práctnem, ha elutnál
 elos, onnit in intellektuális perspektivárol
 renerstem, N. L. - t nem a helvöl neimid. Ö"
 - N. L. - egyen is felülvöl kerül - de cie vrel nem
 tivádom humánimut is nyugatost nem
 tölh nem rivitöl nem kell tanulnom, most
 a van a pörtyögőben is a munkóip
 is, csak is teleimel kell telitődnie.

Es itk van joria Dlyisnek is, ha
 lechisteti or isikat a M. G. - leon.
 Ha shodlainyi korait tiste kanyon
 tuolta lirinhi sha N. L. G. Kalist
 nelleni ekoöökkel is el tuolta
 iintini, akkor te is chitit^hheted
 valua N. L. - t a M. G. - leon is
 ohul or övria myjaleut. Fyy a
 numkös ohosö fujileu esh or
 veyad myj, loss or a N. L. esy
 miniden löjjet myjleut ravon
 fesisita, ahi minitani a többi.
 foyta novia linini, min le-
 jista myjat, must^{myjint} less vijfajta
 novi lininmal ohos „chet verni“
 a numkösap rovoiba. Ajaj!
 mynyire nen akor is nen
tud ö moyabmarri! Ellen-
 leu luvit is, ohokodik, fiprup
 torikkora is, must iro, must er
 a torinente, must or epin vi-
lapot a sojat myjleu a
kovji myjmyjovoini!

No, ole muut minä jorain elip,
 muut miej uelun is önnerevel,
 pedip eu miar nenu akorok
vitatkoumi. Alkatui nortuik

de egeleöre nenu tuolok, muut
 lenuie ingulok a tirtineleum.
 leue nupiol - nupra.

Leij elyan jo, valonselg' uelunig
 rokan, nenu irtukil - e feltc.
 Nenu tuolom kutehos Pista is
 nenu hoorynik - e. Ohtletun -
 leue coöcu liöuntelta leus
 ioyam nuy mit lötol a
 Termies leue: eu nuy istun,
 de ö eeg nönuel se reflekt -
 fölt.

Bovätrippel
 Geter
 tid vörlöin lavit is a kicist is. luyun
 nuy ellepnel or unakial nenu so -
 kara.

MAGYARORSZÁGI FAMUNKÁSOK SZÖVETSÉGE

KÖZPONT: BUDAPEST VIII, MAGDOLNA UCCA 5-7, FÖLDSZINT 3
TELEFÓN: ~~XXXX~~, 32-8-33, 38-0-52, 38-0-53

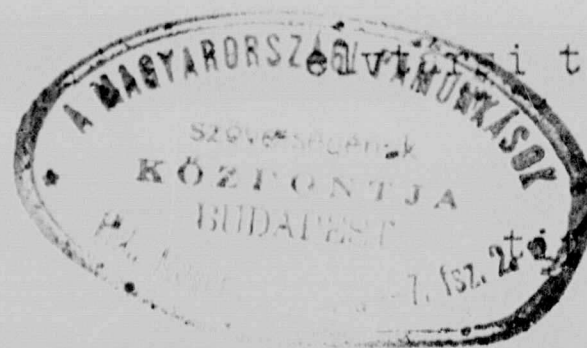
88/943. szám.

Tisztelt Nagy elvtárs !

A Famunkásszövetség oktatásügyi bizottságánk nevében arra kérem Önt, hogy a legközelebbi fővárosba jövedele alkalmazásával könyvtárunk olvasói részére könyvismertető előadást tartani sziveskedjék. A fővárosba jövetelét kérjük velünk idejében közölni, hogy az előadás tartásával kapcsolatban szükséges intézkedéseket megtehesük.

Kérésünk teljesítése reményében, vagyunk

Budapest, 1943. február 9.

elvtársi tisztelettel

William János
kár.

Kolozsvár.

Pálffy János u, 11.

SORSUNK

A JANUS PANNONIUS TARSASAG
FOLYOIRATA

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL

PECS, APÁCA-U. 8.

TELEFON: 29-74

Kedves Pistám!

Igen örülök levelednek, bár Te magad bizonyára nem csupa örömmel irtad, különösen egyes részeit. De így legalább alkalom adódik a kimagyarázkodásra néhány fontos dologban s meg vagyok róla győződve, hogy ennek végén teljes megértés, harmónia és békesség lesz köztünk, mint volt eddig is, de most már tisztázott vélemények alapján.

Hogy az elején kezdjem: Jékelyéktől nem éppen "ellensúlyozó" cikket kértem (Balogh László írja, most kaptam értesítést), hanem a ~~XXXXXXXXXX~~ helyzet megítélésére készítetted erre a lépésre. Világos ugyanis, hogy a mai irodalmi viszonyokról (az erdélyiekről), speciálisan a Termés tömörüléséről kétféle vélemény alakult ki köztetek: az egyik azoké, akiket Te képviselsz, a másik a Termés tagjaié s azoké, akik velük egyetértenek. Elemi dolog, hogy egy kívülállóknak: egy dunántuli lapnak minkét vélemény számára helyet kell adnia, ha már egyszer az ellentét fennáll s ha a kérdésben maguktól az erdélyiektől kér felvilágosítást olvasói részére. ~~XXXXXXXXXX~~ Más megoldás csak az lehetne, hogy magunk foglalunk állást, mi irunk a tárgyról; de erre közülünk valót, dunántuli embert nem tartok alkalmasnak, mert nem láthatja s nem értheti tisztán a dolgokat. Erdélyieknek kell írniuk, de akkor mind a két oldalról, különben az a látszata lenne a dolognak, hogy ~~XXXXXXXXXX~~ ellentétet tovább akarjuk szítani, kimélyíteni. Ez nem volna becsületes eljárás. Kétféle vélemény van, tehát szólaljon meg mind a kettő, teljes szabadsággal. Leveledből látom, hogy Magadtól is megértetted helyzetemet, azért csupán a tisztánlátás kedvéért sorolom fel okaimat. (vagy bárki mással)

A másik ügyel sincs baj, azt hiszem. Ha Németh Lászlóval, mint irod., csupán elvi ellentéted van, az nem lehet (sosem lehet) zavaró momentum. Ezt bizonyára elintézték egymás közt. Nekem a fontos az, hogy személyes ellenségeskedés ne fejlődjék ki, mert akkor nehéz, sőt lehetetlen a vitázókat egy lapban közös munkára összehozni; kinsky helyzetbe kerülnek s előbb-utóbb valószínűleg választanom kellene, ami nagyon káros a lapra, ~~EX~~ veszteségeket jelent s temérdek időt rabló, ideget rontó hercehurcát. - Epp most, ill. már hosszú ideje dolgozom azon, hogy a népi író-nemzedék legjelentősebb tagjait megnyerjem állandó munkára a Sorsunkban. Mindegyiknek megmagyaráztam a fenti helyzetet s mindegyikük meg is értette. Mind elfogadták, hogy a lapban el kell viselniük egymás jelenlétét, akármily rossz viszonyban vannak személyileg; belátták, hogy itt, a lapban, nem polemizálhatnak egymással, s ha ellentéteik vannak, máshol kell elintézniük. Ebben az értelemben megegyeztem már Kodolányival, Németh Lászlóval, Erdélyi, Veres, Sinka Pistával, s ~~stb~~ ígéretet kaptam a társunkára Karácsony S., Tamási, Szabó Pál, Féja Gézától s Tőled. - Most tehát kérlek, vedd számba a mondottakat: a felsoroltakkal, valóban a nemzedék legjelesebbjeivel való együttes, ill. párhuzamos munkáról van szó.

Értsük meg egymást, kedves Pistám: nem EGYÜTTműködésről van szó; óriási elvi különbségek vannak köztetek, s megalkuvásról, kompromisszumról stb. szó sem lehet. A cél éppen az, hogy mindenki a maga meggyőződését fejtse ki, problémáinkhoz szóljon hozzá, alkotó munkát végezzen. Mai életünknek számtalan súlyos problémája van, amelyek számtalan oldalról megközelíthetők, s a megoldások keresésében a nemzedék minden jelentős tagjának eleve megvan a maga szerepe, tehetsége, hajlamai, neveltsége, meggyőződése szerint. Hogy csupán a Te esetet vedd szemlélő: elejétől fogva ismerem nézeteidet, céljaidat, programodat, azokon túlmenően leg is, amit leveledben vagy írásaidban elmondhatsz; tudom azt is, hogy a munkásság zöme ma is azt a marxizmust vallja, amit Te, csak persze kevesebb tudással, tisztánlátással stb. S mivel az életüket éled, ~~XXXXXXXXXX~~ méltóan képviseljed, mondanivalóikat kifejezted. Hiteles szóvivőjük vagy, ezért kértélek a Sorsunkban való munkára, s itt azt a szerepet szántam Neked, hogy osztályod életéről adj tudósításokat, ~~XXXXXXXXXX~~ mondd el társaid életét akár a tanulmány, akár a szépirodalom nyelvén. Megbízható forrást kívánok szerezni Benned. - Másokat más okból, de ugyanezen az alapon kértem közreműködésre: ahogy mond-

tam, mindegyikteknek megvan a maga szerepe sorsproblémáink feltárásában és oldozgatásában. S bármily távolságok vagy akár ellentétek legyenek is köztetek elvek és eszközök dolgában, végső célotok mégis csak egy: emberibb, jobb, békésebb, tisztább élet megteremtése ezen a földdarabon, ahol élünk. - Azt mondom, javarészt szélsőjobboldaliak, azaz nacionalisták vagyunk; igen, természetesen, annyiban, hogy elsősorban a saját népünk, fajtánk sorsa áll hozzánk legközelebb, ebbe születünk, ezt ismerjük legjobban, ennek a dolgaiba szólhatunk bele, - de ugyanezt a jogot megadjuk a többi népiség szülöttjeinek s hirdetjük a velük való megértést, együttműködést. Ne felejtse el, hogy éppen Németh László hirdette először a legidőszerűbb történeti feladatként a közép- és kelet európai népek megértését, összefogását, szemben az addigi nyugatrajongással, a tőlünk távoli, a minket közömbös-hidegen, érdekei szerint kezelő nyugati népek és hatalmak majmolásával, kiszolgálásával szemben. A Sorsunkban eddig a nyugateurópai kérdésekről egyetlen cikk sem jelent meg, de annál több a finn, lengyel, délszláv stb. ügyekről, s épp most dolgozom azon, hogy e népek jelentősebb könyvkiadványiról is beszámoljunk, azaz bővitem a kritikai rovatot is. Szóval, merem állítani, hogy a végső célunk egy, sovinszta vagy türelmetlen osztályharcos, társadalom-ellenes fanatikus nincs közöttünk. Magam, talán tudod, katolikus vagyok, ami annyit jelent, hogy a marxizmus materializmusát nem tudom elfogadni, mert a szellemnek s a léleknek nagyobb szerepet tulajdonítok az emberi életben, mint az anyagnak, nagyobb fontosságot és tényleges aktivitást; csupán ez még nem mérhető le tudományos eszközökkel. De tudom azt is, hogy ~~csak~~ nincsen olyan hatalmi vagy társadalmi rendszer, amely önmagában véve, eleve jó vagy rossz lenne; sikere, helyessége attól függ, kik és hogyan valósítják meg; a legjobbat is lehet rosszul, s a rosszban is meg lehet élni (meg lehetne élni), ha a ~~jószándékú~~ jószándékú emberek törekvései érvényesülnének benne. En egy társadalmi rendtől nem kívánok mást, mint hogy a közjólétet, a közbékét emelje s eltűrje a tisztességes eszmények szolgálatát (pl. ne bántsa az én katolicizmusomat).

Be kell fejeznem, mert az idő sürget. Kérlek, vedd fontolóra, amiket irtam; azt hiszem, nem lesz nehéz döntened, mert csak Tőled függ, hogy tovább is részt akarsz-e venni munkánkban. Az elvi eltérés nem számít; politikai cikkek ugysem fognak a Sorsunkban megjelenni, mindig csak általánosabb tárgyakról s mélyebb elvi alapokat keresők. Személyes élű írásoknak, vagy éppen támadásoknak azonban nem adhatok helyet, - ezt máshol kell elintézni, - s nyilván az is méltányos igény a részemről, hogy tiszteljük egymás véleményét. Természetesen a gyakorlatban igen fontos, hogy a munkatársak ne keveredjenk éles személyi ellentétekbe, de csak annyiban fontos, mert kinossá teszi helyzetemet s árt a lapnak. Ebbe azonban nem szólhatok bele, de figyelemmel ~~kösz~~ kell kísérem. Ezért kértem Tőled felvilágosítást, s ha elvi alapon utaltad vissza Németh L. véleményét, az ellen nem lehet semmi kifogásom. - Bizom benne, hogy megértjük egymást; senki sem kér Tőled kompromisszumot, de Te se kérj mástól; írjuk a magunkét s próbáljunk építeni. Kérlek, válaszolj minél előbb. Cikkedet s Baloghét a májusi számban közlöm; az Oltyánok ismertetésére Juhász Gézát kértem fel, ez is valószínűleg májusban jön. Sajnos, még nem olvashattam regényedet, de a kritikákból látom, hogy igen ~~ix~~ jó; kíváncsi vagyok rá, mihelyt hozzájutok, elolvasom. A Sziriátból sajnos már nincsen felajánlható példányom, de ebben a hónapban kijön a 2. kiadás, s örömmel küldök, ha érdekel; legalább jobban megismeresz belőle, mert a végén kifejtettem felfogásomat egy pár alapvető dologról.

Tisztelettel és barátsággal köszöntlek

Pécs, 1943. ápr. 8.

Sándor Sándor

GYÖRFFY ISTVÁN KOLLÉGIUM

BUDAPEST, IV., KIRÁLYI PÁL-UTCA 12.

T.: 183—737.

Kedves Barátunk !

Eléggé megkésve, de még mindig idejében sietünk Hozzád a következő közlendőinkkel, és kérésünkkel.

Legutóbbi ittléted és beszélgetésünk a kollégiumunkban - úgy hisszük elég bizonyosságot nyújtott arról, hogy a fiuk jórésze sor-suknak, helyzetüknek és a sürgető időknek megfelelő komolysággal és tudatossággal foglalkozik osztályukat és fajtájukat érintő kérdésekkel. De egy lépéssel tovább - mindent elkövetünk, hogy tudatos akaratu^{knak} kézzel fogható bizonyítékát adjuk. Itt beszélhetnénk induló egy éves népfőiskolánkról, kubikosokkal foglalkozó ismeretpótló vállalkozásunkról, a szomszédos parasztfalvak rendszeres mi-szemponu népműveléséről stb. Téged és kérésünket ^{illetőleg} csak a következőket emelem ki: még a múlt év novemberében összehoztuk a budapesti paraszt főiskolások közösségét, azaz összegyűjtöttük az összes paraszt-proletár származású főiskolás és egyetemi hallgatókat, számszerint 300-at. Nincsenek is többen. Nyilvántartjuk őket és rendszeres foglalkoztatásukról gondoskodunk. Mint barátainkat, azaz a kollégium külső tagjait kezeljük őket, és átlag havonta, másfél-havonta összejöveteleket tartunk számukra- velünk együtt. Ebben a formában nincs akadálya az összejövetelnek. A múlt alkalomkor Darvas Jóska és Veres Péter beszéltek a paraszt értelmiségek szerveződésének szükségességéről és a paraszttársadalom megismerésének és szemléletének módszeréről. - A következő alkalommal a parasztság és az ipari munkásság mai gazdasági és társadalmi helyzetéről, szerepéről, jövőbeni kibontakozásáról, a felszabadítás útjáról, módszeréről és a két osztály kollaborációjának szükségéről, stb. lesz szó. A két osztály együttműködését és viszonyukat az értelmiségi fiatal^{ság}hoz, én jelzem rövid két-három perc alatt. A parasztság problematikáját Erdei Ferenc vállalta. Az ipari munkásság magyarországi helyzetének vázolását Tóled várjuk. Azaz kérünk, hogy rövid 3/4-órás ismertetésben tájékoztass bennünket a fentiekről, - kiemelve a gazdasági kiszolgáltatottságának, ill. függetlenségének mértékét, szervezett-vagy szervezetlen-ségét, - amennyire lehet - magatartását ebben a háboruban. Számszerű és tényszerű adatok amennyire hozzájuk férhetsz - feltétlenül említyitik a közlendőket. A kibontakozás tendenciáját és a parasztsággal való együttműködését - a lehetőséghez képest - szintén szeretnők jeleztetni.

Egyébként teljesen mérlegelésedre és belátásodra bizzuk a téma kidolgozását. Az előadás módja kötetlen, szabad közlés. Utána nyilván hozzászólások és viták.

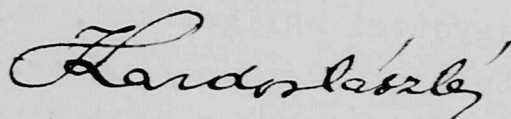
Nos! minderre Téged kértünk meg, - mert mint író elhárithatod a közvetlen politikai beállítottság gyanuját, mert - ugyyszólván Rajtad kívül most nem is jöhet hasonló szempontból senki sem számításba, mert ismerünk Téged, és mert tudjuk, hogy egy felé törekszünk !

A mai idők már nem a beszédeké és az előadásoké. És ha mégis van értelme a szónak, úgy az csak azoknak tartamas, akik maguk is az utat járnak. - Sok szónak is egy a vége: várunk. Tudjuk, hogy munkád, családot és egyéb elfoglaltságod leköt, mégis várjuk, hogy az előadást elvállalod. Erdei Ferenc is nagy örömmel beszélne Veled együtt.

Az előadás időpontja március 5, este 6 órakor. 26-ra a kollégiumba várunk. Az összejövetelre legalább 200-an összegyűlünk, akik mind meghívó levéllel jöhetnek csak. Igenlő válaszodra azonnal küldjük a szabadjegyet. Nálunk lesz szálásod és lakásod!

Öszinte üdvözlettel

Bp. 43-2-20.

a Györfy I. Kollégium igazgatója.

MAGYAR CSILLAG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
V., Vilmos császár-út 34. Tel.: 115-740
Postatak. csekk számla: 32067
Bankösszeköttetés:
Magyar Bank és Kereskedelmi Rt.
és Magyar Takarékpénztárak
Központi Jelzálogbankja mint Rt.

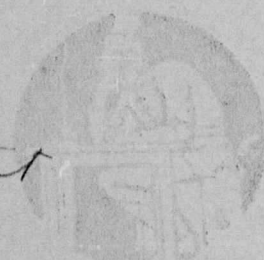
Budapest, 1943. 11. 20

Kedves Barátom,

Köszönöm leveled s a novellát; igen
röde - a novella - mai nyomdába is adott.
Sohajj tétovartam, amíg megsem vártam
hoztam legutóbbi leveleddet. Ohajvolat írtad
bennem - hogy én is a garancia sorint íjrodjám
(~~de~~ s ne az igazság sorint) - hogy erre csak Reményem
is báltam volna. Bizonyos volt benne, van benne valami férfiás
erő, hogy a róta baltatad s most tétovartad. Igen solet írtad vele íj
annet, amivel nyílván kenneim elaltat, vagy viltél.
A leffel viltetettől nem vagyok megelégedve, de

1911. augusztus

MAGYAR
CSILLAG

közeliség is, listerj is.

Kisregényeket tartok s ismét kizárólag

kezűn velem.

Szeretettel = dr. K. A. L.,

Illyés Gyula

Magyar Csillag szerkesztője
Dr. K. A. L.
Budapest, ...
Működési helye: ...
Főszerkesztő: ...
Kiadás: ...
Működési helye: ...
Főszerkesztő: ...

Központi ügyosztály, Budapest, 1943. évi március 10-án.

Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.

A körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.

Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.

Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.

Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.
Körményi úti 10. sz. szobában.

Diongyóir. Vongyári 1943
V. 1. év.

Medves István hölgym.

Ünneimet kérem a szavazásért,
deha megjelöltek számomra a helyeseket,
akkor megjelöltek irtenéi, hogy segít-
ségért jelentkezésem nemfordulhatok,
csak Nagy Istvánhoz.

Azok a Nagy Istvánhoz akik
írásait keresték akar benyújtani
felvételre a munkaadóknak, és akik
megakarják adni, és meg is adhat
az irántuk a munkaadóknak
Diongyóir Vongyári, szakmunkaadóknak,
helyesbíró dolgozóknak haladékosan,
kell, és haladékosan is fogadják, mert,
nem fenntartások miatt iratolni, hanem
először erős alapok kézikönyve.

A. D. Vongyári volt öreg
cserekesek elhatalasultak, hogy ismét
záróállunk is elhatalasultak, hogy
valami nagyarányú dolgozókat

szorgalmas foglalkozás a szatyor
ügyekkel.

Szeptemberünkre kértünk fel,
hét két ember, Harvén Imre
mérnök és Adóms Aladár f.
mérnök festvényes.

Harvén Imre a példemű iró-
nyelő Adóms Aladár a porras-
nok. Azért kettőt a eszkeszet
subája alatt megbuzni, mert
másképp nagyon nem lehet gyűlöletesen

Idésem Imre bíj parvát.

Tiúk a szatyor ügyeket először
megkelt, hogy ismerjék.

Az őrvias októris győzést
tökéletesen ha ismer a kör
monst. helleldegy lezgyek
erősek, hogy tudják, hogy vesémi
és mekeljen meghóitól és
ellenfélre óradakóit.

Megindul a nagy munka

1) Az proclatom kumondóttan
a és kudarotaga képi.

irodalommal foglalkozunk.

Kösz. István. Veres Péter.
Dávvas József. Simka János
Kodolány János. Petőfy Seli
Mecs. is meg is van mások akik
velünk esznek.

A munka közösségben
esportosult, praktikumokat kíván
adva az ismeretek megfelelő
író anyag költő munkán. és
prot. egy előadást kell tartani
amit megfigyelünk, megbeszélünk
és természetesen meg is jegyezzük.

25 munkás példétől
halkotja nagyon előadással,
munkások körök, a lekező leg-
tökéletesen előadva az előző
többször előadva a kívának
ismült, természetesen az
írja életvázra jelenleg esete
stb. kisvételén. helyreke

Kérem Istvánbájosim
könyveiről melyek ez.

REGGELI

KIS UJSAG

Telefon: 120-724.

esti KIS UJSAG

Telefon: 120-726.

Budapest, 194

VI., ARADI-U. 8.

Kedves Pista,

— nem tudom, merrebe jutott-e a mellételt, azt el-
tudom. Az, amiről beszéltem veled. A Népszavakban próbál-
tam leadni, de Szabó asztal nem volt hajlandó rögzíteni, s
így nem volt más mód, mint, a Kis Újságban rögzítenni.
Lehet, hogy lesz rögzítés is, his vitát. Barátaink rö-
güt föbbre le akarják beszélni, a egyidentifikáció, — his
városi vagyis, mi a te véleményed?

Értekezéssel üdvözöl:

A miniszter mellőzöke ismét irást írtem!
Sürges és Ezzel, Szentimrevel és Bőrdivel is!

Darvasfi

Kedves Bourgeois,

úgyvisek 12-én délután a Pári-újszemleken fö-
rrel állita-újszemleken, rendezés a Debreceni Ady, Tis-
sasági, s szerkesztel kérelek, vállalat el a közpön-
si előadóist. Főképp arról volna jó beszélgetni,
mit jelent Főrszet s. lírója a működés a
újszma.

Magyarországon a társadalmi élet csak annyira, hogy 1927-
ben, megkezdődött a szociális élet, s az
először is voltam az ügyvezető elnöke. Akkor én-
fő Pali vette át, s csak az idővel
nemcsak az volt a követelménye, hogy az ad-
dip radikális híreket álló egyetemen "megdönt",
főzi a legújra helyeskedő alakulatok próbálták
elfertelen, s értékelni, - hacsak az is, hogy a
régi híreket is elvondul a munka, de új szem-
nau sem akart, sőt a társadalmi, sőt a munka
hatalmát is volt, a társadalmi élet s. u. műkö-
dése. Itt is a társadalmi szemmel, nem esik, s
még a megkezdődött a szociális élet, s az elő-
sette megkezdődött. Debreceni Ady, Pali végleg
belátta, hogy nem való ö. vezetésnek, s lemondott.
Egyen próbálták kapcsolódni, vállalat s. u. újra
a vezetés. Semmi isem nem kívánta, hogy is-

mind kezdjen elülről; fiókolass elöt kezdene
volna a Társaság élve. Sajnos, nem akartok, in
astorin, mindem semiralo volna börsu, végül
megyint igent mondottam. Most először muszáj
korkik majd be a "poraihol megjelenevedes"
együtt, régi adóssághoz is a te. Főszék állila
indult, akiről még eddig nem emlékezett
meg.

Ugy szeretnék, hogy az esz közönsége főképp a
numkagazdálkodás java értelmeséptől kerít-
jön ki, és ez bizonyára sikerül is, az érdeklő-
dés biztosítva van. A te előadaiodon kívül
én nekem illenék meggyitök mondouom, egyet-mást
fölelőse a társaság közelmúltjából, nem vád,
csak leghmegyállapítóképen. Főszékölly esz-
leg beülhetek F. A. jelentőségéről az értelmi-
ség szempontjából. De ha te vállalsz az ő egyen-
súlyosságát szeretném a méltatását, hiszen
igen jó les, csak írd meg elhordásaidat,
hogy én azonban harsánmértelesessem a magyom
mondani valója. Beülhetek, illetik olvashatok
30-40 percig. Költésy megérte, én kívül ölvén
serepöt tudunk följáulani.

Világnokat várnak, előadaiod pontos címére
együtt, szeretettel köszöntök salóvalostul

Kedves Beritom,

Honorableként köszöntök a
Cilleghban nem tanárolom, met a lapja
született: a partos hó a magyarban
mest jelent, mint partos torzoo. Partos
meg partos is lehet s nyis elite'leno.

Novellák ebben a kairuban
jün, ki rejnizettel újbol leszün
kiszületet. Feljuttustanaban? Beszélhet veled.

szöveg átirata,

M. V. G. G.

(94). V. 20

9413. jún. 23.

Medves Barátom!

Gondoltam, mire vidérről visszajövök, valami fog a leveled. Szóval volna rövid véleményed a hullami a „magyarok-ról” a hogy, hogyan fogadják Kolozsváron. Mi élesen meggyőztem a véleményed. Munkásbarátaink (keziet stb.) nagy szeretettel és lelkesedéssel fogadják a füzetet a rajtuk kerestül az 500 példányból kb. 400-at már el is adták. Már ez is bizonyíték, hogy a munkások véleménye jelentős része mellettünk van. Természetes, ellenünk is hangzanak a vélemények. Sőt támadások! Beszűrt is erősen „rosszpallotár” a dolgot. Nálam fent nálam a valami „csapás”-ról kikapcsolva, alaposan megmostam a fejemet, persze, a diétával együtt. Ezen túl pedig egyes „urat” már odáig véleményed, hogy nyilatkoztam demenciaim ellenünk különböző szervezetekben, még olyan pártalakkal is, hogy csoportunk mögött a „magyar élet” áll a hogy munkáiban az támogatás bennünk. Egy veterán „túlso-párti” a förtelmes és Benjamin Laci annyira fel van háborodva, hogy valójában bíróságok után fordulni... E kinti hullámvérés mellett annál furcsább a meggyőződésed a szavakkal való szemé. Magyar meglepő volt a sülyesztől előhívott kassza kevertékű mellettsége, a híd, a mely megállapításával. Ha nem is megalkalmazás irás volt ez, véleményem, hogy egy telefonbeszélgetés bizonyos meglepő a mindenképpen ingyenes manőver volt: egy pártfogó a feljűt irányított mandátumot... hisz nem is történt. Harosánál is bejelleme ugyan degnapelőt, de ő - igazesen - volt a maga véleményét dolmaival, inkább a polidi-

Umszövegezték, anélkül, hogy a legújabb kontrover-
zium is megállapodott volna. Végül abban marad-
tunk, hogy pár hét múlva majd újra befejezzük
a műlécen meg, hogy a hírfői „Független Magyar-
országba” Fedor utaz írni a „Magyarország”-ról a da-
lakról majd az is van egy-két hullámmal. Mi nem
aranyunk foglalkozni a dolokkal, nem vállunk
szívet újabb vitába - és szeptemberre készülő új
antológiánk, a „Munkás” is intáble továbbra,
mint vitáink jellegű lesz. A mostaniak na-
gyobbra, ~~4-2~~ 4-2 ívesse tervezett egy a könyvet
(pár új ember bevonásával) - a kértük, hogy
küldj hozzá minél több anyag és újabb oldalnyi
anyagot. Nem aranyunk megint ismét vele, ezért
máson rövid időre tetűt a kéziratos-nyelvet.
Működésük mellett vagy tanulmányt, de mi in-
táble az utóbbira gondoltunk, mintán elhelye-
sít most mind Püsterrel vannak... Püsterrel
együttünk más mondanivalom is van. Földvár
ma járunk mála és ebben megállapodtunk,
hogy még ebben a nyomban, karácsony előtt kiad
egy kb. 15 íves antológiát munkásokról kistevegyével,
illetve novelláival. Hat ember szerepelne a könyv-
ben: Földvár, Lajló, Nagy, Riedel, Veres és én. Aug.
1.-re igértük a kéziratosat, amit barbas lektorál-
ma s ő ma a könyvtör bevezetés is. A se anyagot
kél nem tudunk biztosat mondani, mintán
Püsteri szerelné elerülmi, hogy olyan novellákkal
szerepelj, melyek az hazánkat megjelensé önálló
kötetben is bevonhat. Emellett Püsterrel a
magyar lírához adate könyvbe irásodat s nem
tudjuk, hogy ez is szerepel-e önálló kötetben anyagá-
ban. Mivel ezért, hogy új néven kerül is minél

elők és hogy mit gondoltok az adni ehhez az antológiáról, milyen anyagot. (Péteri nem tudja még, hogy mit ad, ötle Földvár levelei le tárgyalni a dolgok.) Püsterrel fiatal költő antológiájáról is beszélgetünk, azonban a később, az őt és a miénk közötti olyan ellentétet vallunk, hogy az egyes-tesztés szinte teljesen lehetetlennek látszik. Püster Benjaminus nem tudja hogy, mi pedig nem beszélhetünk pl. a Földvárál stílusos gyönyörűségeivel, főleg, ebben a kérdésben egyetértünk nem döntöttem. Majd visszatérünk rá... Márton ellenben az új "Stylus" könyvtárával, ahol munkásságát megismerhetjük kiadásáról tárgyaltunk. Ebben is megállapodtunk: 15-30 éves terjedelemben, ~~8-10~~ 8-10 %-os tartalom mellett rept. 1.-ig kell beadjuk a kéziratokat a kiadóhoz. Ebből is beszélgetünk a véleményedről tudni és hogy később esetleg adhat-e is ide irást. Levegőt, új orvól is néhány sor...

Megjegyzés még arról aratár jól, hogy bizonyos elvárások téped is "kiregészter" és az ellened, ellenünk való propagandában azt az utólagos is ki-nyeselt, hogy te mindenképpen szerepelj a Magyar Szóval munkatársaként különböző kulturális cikkeiben. Magyar Szóval N.M.K.-titkárral "szervezés" ügye - és arra gondoltunk, nem ártana, ha egy nyilatkozatod tennél közbe a Magyar Szóval, hogy nem vagy azonos az-gal a bizonyos úrral...

Ha igazán nem tudod, azt hiszem, mindent elmondtam. Hívegyen kérek, főleg a kéziratok miatt, mivel elég válagóly. Szóval vár-va, a fűt nevében is, szeretettel üdvözöllek:

Feri

Kedves Pista,

- a círdet megírtam. Nem tudom, mi lesz a sorsa, mert a szilaktó-
zatodnak éppen azért a részét, amelyet most tovább fejtegetsz, más an-
nalidején is, kiírtam a "Főbeszéd". Ő most nagyon minsem itthon s Baran-
kovics befűtési, - ő meg először még nem szilaktózott. Ha ez véletlenül
nem jönne, írj mást: ne hagyjagold el a Kis Újságot, mert ez fontos!

A Petőfi-est előttem is teljes kezű. Mikor én elvállaltam az előadást, még
így volt, hogy te is szerepsz. Érttem nagyon valami vacillálást - nem tudom,
csak sejtem, hogy kié jirtak, - de én is kötöttem magam a te szereplésedhez.
Látom: mégis levettek napirendről. Te indokokat nem ismerem, azért se találkoztam
a rendezőkkel. Különben is rossz a "szám íre, a "védnökök" miatt, de mostna
nem lehet visszalépni.

Éppen most adta vissza Barankovics a círdedet. Azt mondja, hogy a
magántulajdonról vallott nézeteket így nem vállalhatja a lap, - jobb lenne,
ha a "szövetkezetről" írt rész kiemelked belőle s azt írnád meg.

Én mindenesetre visszaküldöm: ha jönnek látod, csináld meg így.

Püsti napról = magya ígéri könyved megjelenését, ahogyan az anyagot is.
A család hogyan van? Remélem, örülsz a "Hírlapnak"?

Teleségeddel együtt, szeretettel röböntlek:

Dávids József

A MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT
DEBRECENI TITKARSÁGA

MUNKÁS-OTTHON (MÁRGIT-FÜRDŐ).

TELEFON: 12-49.

Debrecen, 1943. december 15.

Tisztelt Nagy Elvtárs !

Közlöm Önnek hogy a debreceni végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a tervezett irodalmi délutánt amit már előzőleg Önnek közöltünk - 1944. január 16-án, délután fogjuk megtartani. Reméljük, hogy ez az időpont Önnek megfelel.

Arra kérjük Nagy elvtársat, hogy az előadás szövegét szíveskedjék hozzánk mielőbb eljuttatni.

Értesítjük még arról is, hogy a másik két előadó Veres Péter elvtárs és Juhász Géza lesznek.

Szives válaszát várva vagyok,

elvtársi üdvözlettel

Kovács
titkár

MAGYARORSZÁGI SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT
DEBRECENI TITKARSÁGA.

SORSUNK

A JANUS PANNONIUS TÁRSASÁG
FOLYÓIRATA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

PÉCS, APÁCA-U. 8.

TELEFON: 29-74.

Kedves Öregem!

Nem rajtam múlt, hogy hónapokon keresztül hallgatnom kellett. Nyáron említettem, hogy milyen kalamitásba keveredtünk: a min. elnökségen megnehezteltek a cikked miatt, s támogatást végül is megvonták, - máig sem érkezett meg, az év utolsó napjáig, jövőre már nem is lehet kiutalni. Voltaképp örülök ennek, mert ahány támogatás, annyi függés, megkötöttség. Fulladjanak meg. De, mondom, máig várni kellett, s letelvé a dátum, ime, máris irok. Köszönöm megértésedet, türelmedet, s remélem, jön idő, amikor zavartalanul együtt dolgozhatunk ~~szint~~ valamely végső felfordulásig. Most tehát márciusban szeretném kihozni a cikket - egyáltalán nem késtünk el vele, időszerűbb, mint valaha. Azonban talán látni szeretnéd a közlés előtt, azért a napokban elküldöm: papírra ragasztottam, hogy esetleg változtathass a szövegen; a piros tintával rávitt módosításokra szeretné ~~megkérni~~ engedély ed kérni, - nem ~~magam~~ magam miatt, okaimat ismered. De tégy belátásod szerint. - Természetesen a novellával is várni kellett, most majd sorra kerül, aztán beszélhetünk a továbbiakról.

Végre küldhettek egy példányt a Sziriat új kiadásából; örülni fogok, ha elolvasod, bár sok helyt aligha fog egyezni a Te nézeteiddel. De azért nem ~~vevünk~~ szünk össze. - Megjelent az Itástörténetem is, de Hartványi olyan kevés szerzői példányt küldött, hogy még néhányat kell kérnem; ha megjönnek, abból is küldök egy példányt.

Ennyit akartam hamarjában írni; nagyon örülnék, ha megörvendeztetnél egypár sorral. Addig is valami jót hozó új esztendőt kívánok tiszta szívből Neked, k. Feleségednek és Kicsikédnek, mindenek előtt egészséged, békességet, némi pénzt és sok hasznos munkát.

Igaz szeretettel ölellek

Pécs, 1943. dec. 30.

Várkonyi Nándor

Tek.

1944 jan. - 1.

Nagy István urnak
író és orvos,

Kolozsvár.

Miközön felkösztött ránk ezen új év reggele nem mulaszthatom el, hogy ez alkalommal (ha bár ismeretlenül is) ne üdvözöljem s jó kívánataimat köne fejezem néni írónk vagyis a por nép jogát védő és joga-ért küzdő munkatársnak.

Isak röviden írok mert írói tehetségem nincs, ugyan amit mondok, szívem mélyéből jön az s magában foglalja mind azt, amit csak egy igaz magyar érzelmű emberi szív ohajthat.

Ez pedig az, hogy a mindjájunk édesatyja, a kegyelmes Úr Isten ki mindjájunk sorsát bölcsen intézi, tartsa meg kegyelmében, hogy ezen új évben is bölcsen munkálkodhasson az igazság-ért.

Segitse az Isten népünket is, és minden nemzet népét, hogy megismerhesse az igaz szeretetet és a mindjájunk közt hiányzó emberi becsület méltóságát. Minden igazság szerető népnek ezeket kívánom ezen új esztendőben.

Ez ideig mint „szabad szó” előfizetője s szerzője, volt részem hála Istennek megismerni írónk akaratát a néppel szemben s olvastam is könyveikből, többek közt a múlt év „mit vár a parasztság az 1943-as évtől?” c. pályázat jutalmul a „szabad szó” kiadóhivataltól kaptam

a „külváros” című könyvet melynek tartalma
ezideig sokaknak és nekem is nagyon megtetszett.

Ahogy az Úr Isten egy békesebb fel-
virradást minden népnek ezen új esztendőben

Ezen pár soraim a „szabad szó”
által lesznek továbbítva mert a lak címet
nem tudom, továbbá meg kérem, hogy szives-
kedne egy pár sorral legalább címet közölni
ha az Isten segít ez év elején kifogok menni
pest felé és utamban fölkeresném.

Maradok mindenkör
igaz magyar szeretettel

Mátyás Ferenc.

Küküllőkeményfalva

Szekelyudvarhely m.

„SZABAD SZÓ“

ORSZÁGOS POLITIKAI NÉPLAP

BUDAPEST

IV., MUZEUM-KÖRUT 15. III. EM.

TELEFON: 18-76-79.

KIADJA A „SZABAD SZÓ“ LAPKIADÓ KFT.

FŐSZERKESZTŐ:

BAJCSY-ZSILINSZKY ENDRE

Budapest, 1944. I. 18.

Nagyságos

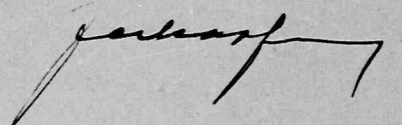
Nagy István urnak
író

Kolozsvár

Kedves Barátom!

Illyéssel, Erdeivel és Darvassal összejöttünk a Szabad Szó munkájába való bekapcsolódás mikéntjét megbeszélni. E beszélgetés eredményeként az a határozat alakult ki, hogy a népi írók Ti belöletek álló csoportja "alkotmányos" keretek között lássa el a lap körüli munkáját. A lapon szerepelnétek, mint szerkesztő bizottsági tagok: Darvas, Erdei, Illyés, Nagy István, Veres Péter. Kérem postafordultával válaszodat, hogy a lapon való ilyen szerepeltetésedhez hozzájárulsz-e. Egyidejűleg Veres Pétertől is beleegyezést kérünk.

Barátsággal köszönt:

Asztalos István

levelei

Nagy István

levelei

VÉGE